

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Politika ir teologija antikinėje raštijoje	Filologija (H004)	Filologijos	Klasikinės filologijos

Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
paskaitos	8	konsultacijos	
individualus		seminarai	

Dalyko anotacija

Kurso tikslas – supažindinti su politika ir teologija antikinėje raštijoje, jų sankirtomis, problematika ir įtaka politinės teologijos kaip savarankiško diskurso atsiradimui ir raidai. Kurse pristatoma antikinė politikos kaip praktikos samprata (valdymo ir dalyvavimo dialektika) ir jos kaita archajiniu, klasikiniu, helenistiniu periodu, identifikuojamos kartinės politinio lauko sąvokos (polis, pilietis, santvarka, teisingumas, įstatymas), aptariami pamatinių politinės refleksijos būdų skirtumai (politinė mintis, politinė teorija ir politinė filosofija). Susipažinama su dievų vaidmeniu polio sferoje (steigties mitų, dievų-globėjų, dievogarbos ir religinių švenčių funkcijos), problemizuojama viešumo ir privatumo skirtis religiniame gyvenime (tikėjimo klausimas, pamaldumo performatyvumas), nagrinėjamos politinės ir religinės praktikos bendrumo priežastys. Aptariamas teologijos kaip savito diskurso formavimasis ir jo iššūkiai: klausimų apie dieviškumą teorizavimo pradžia (archajiniai poetai ir ankstyvieji filosofai) ir teologijos santykis su kitais filosofinio mąstymo diskursais (epistemologija, metafizika, etika). Nagrinėjami probleminiai politinio ir teologinio mąstymo sankirtų atvejai: politinių modelių taikymas teologijoje (Homeriniai himnai, Hesiodas, Anaksimandras) ir teologinių modelių taikymas politikoje (Platonas, šv. Augustinas). Apžvelgiama antikinio požiūrio į politiką ir teologiją įtaka formuojantis savarankiškam politinės teologijos diskursui (C. Schmitt, E. Kantorowicz, G. Agamben).

Rinktinis literatūros sąrašas

1. Cartledge, P. (2009). *Ancient Greek Political Thought in Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
2. Bartninkas, V. (2019). „Kas yra antikinis politinis mąstymas?“. *Problemos* 96: 48–60.
3. Zaidman, L. B., Pantel, P. S. (1992). *Religion in the Ancient Greek City*. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Burkert, W. (1985). *Greek Religion*. Oxford: Oxford University Press.
5. Gerson, L. P. (1994). *God and Greek Philosophy: Studies in the Early History of Natural Theology*. London: Routledge.
6. Clay, J. S. (2003). *Hesiod's Cosmos*. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Clay, J. S. (2006). *The Politics of Olympus: Form and Meaning in the Major Homeric Hymns*. London: Bristol Classical Press.
8. Kahn, C. H. (1994). *Anaximander and the Origins of Greek Cosmology*. Indianapolis; Cambridge: Hackett Publishing Company.
9. Vernant, J.-P. (2006). „Geometric Structure and Political Ideas in the Cosmology of Anaximander“. In: *Myth and thought among the Greeks*. New York: Zone Books, p. 197-211.
10. Bartninkas, V. (2023). *Traditional and Cosmic Gods in Later Plato and the Early Academy*. Cambridge: Cambridge University Press.
11. Burnell, P. J. (1992). „The Status of Politics in St. Augustine's *City of God*“. *History of Political Thought* 13: 13–29.
12. Schmitt, C. (2014). *Politinė teologija. Politinė teologija II*. Vilnius: Versus aureus.
13. Kantorowicz, E. H. (1997). *The King's Two Bodies: a Study in Mediaeval Political Theology*. Princeton: Princeton University Press.
14. Agamben, G. (2011). *The Kingdom and the Glory: for a Theological Genealogy of Economy and Government*. Stanford: Stanford University Press.
15. Beiner R. (2011). *Civil Religion: a Dialogue in the History of Political Philosophy*. Cambridge: Cambridge University Press.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Vilius Bartninkas	Humanitarinių mokslų daktaras	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bartninkas, V. (2023). <i>Traditional and Cosmic Gods in Later Plato and the Early Academy</i>. Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/9781009322638 2. Bartninkas, V. (2023). „Persistent Dissent and Plato’s Later Theory of Civic Participation“. <i>Polis: The Journal for Ancient Greek and Roman Political Thought</i> 40: 415–435. https://doi.org/10.1163/20512996-12340416 3. Bartninkas, V. (2023). „Platoniškoji nuosaikumo politika ir šiuolaikinė pilietinė teorija“. <i>Problemos</i> 104: 74–85. https://doi.org/10.15388/Problemos.2023.104.6.2022 4. Bartninkas, V. (2022). „The Greek Notion of Sea-Power“. In: R. Clare and H. Williams (eds.), <i>The Ancient Sea: Utopia and Catastrophe in Classical Narratives and their Reception</i>, Liverpool University Press, p. 43–61. https://doi.org/10.2307/j.ctv32nxx3k.8 5. Bartninkas, V. (2022). „Teologija ir matematika Platono vėlyvojoje etikoje“. <i>Literatūra</i> 64: 20–30. https://doi.org/10.15388/Litera.2022.64.3.2 6. Bartninkas, V. (2021). „Imitating the Traditional Gods: Moral Virtues and Cult Practice in Plato’s <i>Laws</i>“. <i>Mnemosyne</i>, first published online: 1–22. https://doi.org/10.1163/1568525X-12347312 (Spausdinta: 2023, <i>Mnemosyne</i> 76: 43–64) 7. Bartninkas, V. (2019). „Drama ir politika Atlantidos pasakojime“. <i>Literatūra</i> 61 (3): 22–31. https://doi.org/10.15388/Litera.2019.3.2 8. Bartninkas, V. (2019). „Kas yra antikinis politinis mąstymas?“. <i>Problemos</i> 96: 48–60. https://doi.org/10.15388/Problemos.96.4

Patvirtinta Doktorantūros komiteto posėdyje 2024-07-01, Nr. (7.17 E) 15600-KT-321.

Doktorantūros komiteto pirmininkė prof. dr. Daiva Aliūkaitė